

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”
str. Iacob Hîncu 10/1, Chișinău, MD-2005 Republica Moldova

DI. Președinte Eugeniu Știrbu
Comisia Electorală Centrală

23 Martie 2009

Ghenadie Mocanu
Coordonator de proiect

str. Iacob Hîncu 10/1, Chișinău,
MD-2005 Republica Moldova

373 / 22 221844 tel
373 / 22 245714 fax
373 / 69 281579 mobil

office@viitorul.org
ghenadie.mocanu@viitorul.org
www.viitorul.org

Referința IDIS „Viitorul” la contestația depusă la CEC de reprezentantul PCRM

IDIS „Viitorul” respinge învinuirile aduse în Contestația depusă de reprezentantul PCRM la CEC ca fiind nefondate. În special, ne întemeiem poziția pe următoarele argumente:

1. IDIS „Viitorul” este o organizație neguvernamentală, neafiliată politic și de utilitate publică, care are drept scop promovarea valorilor democratice și ale unui stat de drept. Acest statut al IDIS a fost dobândit în baza activității sale pe parcursul a circa 15 ani, recunoscut pe plan național și internațional, precum și confirmat în modul stabilit de legislația Republicii Moldova. În acest sens, toate acțiunile civice elaborate și promovate de IDIS „Viitorul” se încadrează totalmente în limitele statutare și legale în vigoare în R. Moldova. Mai mult ca atât, toate spoturile video vizate elaborate de IDIS se încep cu genericul „Aceasta nu este o campanie politică”.

2. Accentuăm diferența dintre agitație electorală și educație civică. Conform art. 1 al Codului Electoral, prin „agitație electorală” se înțelege „acțiuni de pregătire și difuzare a informației, care au scopul de a-i determina pe alegători să voteze pentru unii sau pentru alți concurenți electoral” La rândul său, prin „educație civică”, după cum rezultă din textul Strategiei de instruire a funcționarilor electorali și educație civică a alegătorilor pentru anii 2008-2013 aprobate de CEC prin Hotărârea nr. 1765 din 08.07.2008, se înțelege „materiale în presă, apariții televizate și radiofonice, difuzarea spoturilor de informare, publicitate stradală, conferințe de presă – astfel încât alegătorii și reprezentanții partidelor politice, organizațiilor social-politice și administrației publice locale să conștientizeze importanța alegerilor libere și corecte și, ca o premisă a acestora”... (capitolul V al Strategiei). De asemenea, menționăm că socializarea politică presupune educația prin mijloace artistice publice, afișele fiind mijloace artistice, pe care societatea civilă le are la dispoziția sa, arta nefiind reglementată de Codul electoral. Socializarea politică înseamnă acțiuni publice, concerte, dezbateri vii, respectând non-partizanatul politic. Deci, principala distincție între agitație electorală (promovarea unui candidat ori partid) și educația civică constă în formularea unor atitudini față de probleme concrete, de către subiecți care nu concurează electoral, de exemplu: integrare europeană, sărăcie, migrație și alte probleme acute cu care se confruntă cetățenii din Republica Moldova. În acest sens, materialele de educație publică menționate de petiționar se încadrează în totalmente în conceptul unei campanii de educație publică și nu conțin niciun indice care ar permite favorizarea sau defavorizarea vre-unui sau altui concurent electoral. De aceea, chestiunea CSI-UE nu este doar de interes electoral; și înainte de alegeri, acest subiect s-a discutat în contradictoriu și fără miză electorală, iar limitând abordarea acestui subiect se aduce atingere art.32, libertatea opiniei, gândirii și exprimării în public, prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. În afară de aceasta, lipsa oricăror preferințe în materialele respective poate fi de dedusă și din faptul că practic toate partidele politice sunt promotorii integrării europene, a relațiilor de parteneriat și pragmatice cu țările din CSI. Prin urmare, acuuzările aduse autorilor materialelor respective sunt lipsite de temelii juridice și absolut nefondate din punct de vedere al realităților existente.

3. Constituția RM (art.5) – garantează democrația și pluralismul politic, care presupune dreptul la formularea de opinii și argumentarea unor poziții, i.e. în contradictoriu. Nicio ideologie nu poate fi instituită ca ideologie oficială de stat. Sintagma „statul unui singur partid” vizează regimul sovietic și funcționarea statului-partid. Constituția RM prevede, art.2 că nicio persoană particulară, nicio parte din popor, nic un grup social, niciun partid politic sau o altă formațiune obștească nu poate exercita puterea de stat în nume propriu, uzurparea puterii de stat constituie cea mai gravă crimă împotriva poporului”. Contestația denotă faptul că, chiar și reprezentanții PCRM consideră că ar exista motive că puterea centrală din ultimii 8 ani să fie asociată cu regimul „statului-partid”, ceea ce poate servi în sine drept o auto-acuzație.

4. Sloganul „Trezește-te și votează”, și „Votul tău aduce familia acasă”. Sloganul poartă un caracter mobilizator pentru cetățenii indeciși. Considerăm absurdă interpretarea petiționarului ca fiind în defavoarea unui anumit partid. Nu credem că situația dată, și soluțiile, privesc doar un singur partid. Rapoartele pentru dezvoltarea umană a RM, elaborat de PNUD, rapoartele OIM (<http://www.iom.md/materials/brochures>), arată clar că RM este una din țările cu cea mai mare rată de emigrație externă pe cap

de locuitor din lume, RM este cel mai sărac stat european, spoturile tratează această stare prin mijloace artistice și nu acuză pe niciun concurent electoral.

5. Similitudini cu PD, și cu alte partide. Acuzațiile ca ar exista similitudini sunt ridicole. Ar trebui să observăm similitudini și în utilizarea culorii roșii între PCRM și PSD, dar acest lucru nu poate servi ca temei pentru retragerea lor din cursă.

6. Finanțarea spoturilor. Educația socială desfășurată de IDIS este finanțată de CE, pentru care contează ca cetățenii RM să fie informați și să fie conectați la procesul politic din RM, și nu doar în campania electorală. Legislația nu interzice finanțarea transparentă a unor activități susținute de donatorii externi, respectiv Coaliția 2009 nu poate fi acuzată de acțiuni care se referă mai degrabă la Partide Politice (art.36, al.1). IDIS „Viitorul” nu are nicio atribuție la campania politică a concurenților electorali, după cum, probabil, nici autoritățile publice centrale, agențiile executive și întreprinderile de stat din RM, nu ar trebui să aibă nimic cu această campanie. Nimeni nu a comandat materiale publicitare în favoarea sau contra concurenților electorali de la Coaliție, sau IDIS. Contestarea depusă în acest sens conține acuzații nefondate și speculative.

7. De asemenea, menționăm că activitatea IDIS „Viitorul”, în general, și materialele de educație publică respective, în special, se conformează perfect atât legislației privind activitatea asociațiilor obștești și obiectivelor sale statutare, cât și însuși viziunii a Comisiei Centrale Electorale reflectate în Strategia de instruire a funcționarilor electorali și educație civică a alegătorilor pentru anii 2008-2013, aprobată prin Hotărârea CEC nr. 1765 din 08.07.2008. În special, la acest capitol pot fi menționate cu titlu de exemplu următoarele prevederi ale Strategiei:

- Situația actuală în domeniul instruirii funcționarilor electorali și educației civice a alegătorilor se caracterizează prin... “dialogarea insuficientă cu societatea civilă”. În același timp”, după cum arată sondajele, rata de participare scăzută a cetățenilor la votare și în viața socio-politică este cauzată de lipsa de încredere a populației în concurenții electorali, instituțiile electorale, sistemul de organizare și desfășurare a alegerilor în general.” (pct. 1.2)
- “Alegătorii trebuie să participe la votare, deoarece dreptul de a alege nu este doar un drept constituțional, ci și o datorie civică. Alegerile libere și corecte la care a participat majoritatea cetățenilor cu drept de vot vor asigura o guvernare reprezentativă și legitimă. Din acest punct de vedere, este necesar să depunem eforturi pentru consolidarea culturii politice a cetățenilor.” (pct. 2.1)
- “Prezenta Strategie servește drept instrument pentru implicarea constructivă a autorităților centrale și locale, a organizațiilor societății civile și a comunității donatoare internaționale în dezvoltarea continuă, echilibrată și integrată a sistemului electoral.” (pct. 2.1).

8. Cu referire la Hotărârea CEC nr. 2231 din 4 martie 2009, la care se face referire în contestație, menționăm că aceasta a fost recent anulată prin Decizia Curții Supreme de Justiție.

Prin urmare, considerăm că toate acuzațiile aduse de către PCRM împotriva IDIS „Viitorul” în prezenta contestație sunt nefondate și cerem ca ele să fie respinse integral.

Cu respect,

Ghenadie Mocanu
Coordonator de proiect, IDIS „Viitorul”

